

Turisme i precarietat

A Espanya, el turisme ha recuperat el seu múscul econòmic, però molts treballadors encara viuen una realitat de contractes precaris, jornades esgotadores i sous que no arriben a final de mes. Malgrat les xifres rècord de visitants, la precarietat laboral en el sector continua sent un dels principals reptes per assolir un creixement real i just. Aquest escenari posa en dubte el compliment de l'ODS 8 de l'Agenda 2030, que ens recorda que no hi ha progrés si aquest es construeix sobre la inestabilitat dels qui sostenen la indústria.

Generada amb IA

Ens han venut durant dècades que el turisme és el "petroli" d'Espanya i el motor indiscutible de Catalunya, una mena de tòtem econòmic que no es pot qüestionar. Però, si ens aturem un moment a observar les costures d'aquest model des de la perspectiva de l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible (ODS) 8, veiem que aquest creixement és insostenible. L'ODS 8 no demana només que l'economia pugui, sinó que ho faci a través d'un "treball digne", un concepte que sembla moure's en una dimensió paral·lela quan parlem de la temporada alta a les nostres costes. A casa nostra, la realitat és tossuda: som líders mundials en recepció de visitants, però també encapçalem les llistes de

precarietat, temporalitat i hores extres que "es perden" pel camí cap a la nòmina.

El problema d'arrel és que hem confós el creixement del PIB turístic amb el progrés social. Segons les dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), el sector de l'hostaleria continua sent un dels que presenta els salaris mitjans més baixos de tot l'Estat, sovint vorejant el Salari Mínim Interprofessional mentre els preus dels lloguers a zones com Barcelona, Eivissa o la Costa Brava es disparen per culpa, precisament, de la pressió turística. Aquesta és la gran trampa de l'estiu: treballar de sol a sol servint copes en una ciutat on, amb el sou que cobres, no pots permetre't ni una habitació digna. Aquí l'ODS 8 que parla d'aconseguir el "ple treball productiu i el treball decent", es converteix en una utopia. La precarietat no és un dany col·lateral del sistema, sinó que ha esdevingut l'avantatge competitiu de moltes empreses que prefereixen subcontractar serveis per estalviar-se costos laborals.

Aquest fenomen té un nom propi i una lluita incansable: les Kellys. El col·lectiu de les cambreres de pis ha posat veu i rostre a l'explotació més invisible. En molts hotels de luxe de Catalunya, la neteja de les habitacions s'ha externalitzat a empreses multiserveis que esquiven el conveni de l'hostaleria, obligant les treballadores a carregar-se d'ansiolítics per aguantar ritmes de 25 habitacions al dia per poc més de dos euros la unitat. Com explica el seu propi manifest a les Kellys, la seva lluita no és només pel sou, sinó per la salut i la dignitat. Quan un turista penja una foto d'un llit perfectament fet, poques vegades pensa en l'esquena de la dona que l'ha preparat. Aquesta desconexió entre el luxe del client i la misèria del treballador és la prova més clara que el nostre model turístic incompleix sistemàticament el mandat de les Nacions Unides sobre el creixement inclusiu i sostenible.

La precarietat no és només falta de diners, és no poder fer plans de futur. Com que el turisme és una feina de "temporada", molta gent treballa a l'estiu però no té res la resta de l'any. Això crea els anomenats "treballadors pobres": persones que, tot i tenir feina, no arriben a final de mes. Com que es canvia de personal constantment, ningú pot aprendre bé l'ofici ni millorar. No podem dir que som un destí de qualitat si tractem els treballadors com a objectes d'un sol

ús. Si el negoci només funciona explotant la gent fins que no pot més, no estem progressant, només estem gastant les persones.

Davant d'aquesta situació, la solució no és la "turisme fòbia", sinó un "turisme-responsabilitat" radical. Cal que l'Administració deixi de comptar només quants turistes venen i comenci a comptar contractes indefinits i a fer inspeccions de treball de veritat. Necessitem que les dades de l'Idescat sobre la riquesa del turisme vagin acompanyades d'indicadors sobre el benestar dels veïns. El turisme ha de ser una eina per repartir la riquesa, no una màquina de crear desigualtat. Si volem complir amb l'Agenda 2030, hem de deixar de ser el "pati d'esbarjo d'Europa" per ser un referent de treball digne. Al cap i a la fi, cap país pot ser ric de veritat si la seva indústria principal es basa en la fragilitat de les persones que la sostenen amb les mans.

El Prat de Llobregat

11/03/2026

References

(2025). Indicador 8.9.1. PIB generado directamente por el turismo en

proporción al PIB total y a la tasa de crecimiento.

<https://www.ine.es/dyngs/ODS/es/indicador.htm?id=5041>

CONVENIO DE HOSTELERÍA Y TURISMO DE CATALUNYA, NUEVA PROPUESTA DE LA PATRONAL, AÚN INSUFICIENTE. (2025, Setembre 29).

https://www.ccoo.cat/serveis/wp-content/uploads/sites/220/2025/10/nota_host_03102025.pdf

Las kellys. (n.d.). <https://laskellys.wordpress.com/quienes-somos/>

Objectiu 8: Treball digne i creixement econòmic. (2026, Febrer 18). Promoure el creixement econòmic sostingut, inclúsiu i sostenible, l'ocupació plena i productiva i el treball digne per a tothom.

<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=ods&n=13462>